

Ag
yč 9, 10, 18, 19

INFORMACE O CHARTĚ 77

ročník jedenáctý (1988) - č.19

	str.
Dokument Charty 77 50 88 Zamýšlení k jubileu republiky	2
52 88 Rozhovor s Johnem C.Whiteheadem	3
Petr Uhl: K rozhovoru s Johnem Whiteheadem	4
Korespondence s ONV Praha 1	5
Dokument Charty 77 54 88 K zákazu manifestace 28.října	6
53 88 Oslovení nezávislé manifestace 28.října	7
Prohlášení Nezávislého mírového sdružení k 28.říjnu 1988	8
České děti k 28.říjnu	8
Dokument Charty 77 55 88 Hanebný projev násilí v den národního svátku	9
Sdělení VONS č.821 (Hlavní líčení s účastníci bratislavské manifestace)	10
č.822 (Slávek Popelka znova odsouzen)	10
č.823 (Represe proti ISO a hostům Ivana Havla)	11
č.824 (Policejní represe proti katolické pouti u sv.Vítka v Praze)	11
č.825 (Trestní stíhání Petra Cibulky a Jiřího Štencla)	12
č.826 (Trestní stíhání účastníků manifestace z 21.8.1988)	12
č.827 (Represe proti NMS a dalším nezávislým aktivitám)	13
č.828 (Tomáš Dvořák ve vazbě)	13
č.829 (Luboš Vydra ve vazbě)	13
č.830 (Ivan M.Jirous a Jiří Tichý ve vazbě)	14
č.831 (Katolický kněz František Lízna ve vazbě)	15
č.832 (Augustin Navrátil v psychiatrické léčebně)	15
č.833 (Slávek Popelka znova ve vazbě) - zrušeno	15
č.834 (Stanislav Pitaš ve vazbě)	16
č.835 (Další vývoj v trestní věci proti P.Cibulkovi a spol.)	16
č.836 (Další vývoj v tr.věci proti I.Jirousovi a J.Tichému)	17
č.837 (Další vývoj v tr.věci proti T.Dvořákovi a L.Vydrovi)	17
č.837 (Hana Marvanová ve vazbě)	18
č.839 (Preventivní represe v souvislosti s 28.říjnem)	18
č.840 (Trestní postihy za účast na manifestaci 28.10.1988)	19

Datum posledního textu zařazeného do tohoto čísla: 10.11.1988

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Informace o Chartě 77 vycházejí jednou za 14 dní. Jsou periodickou tiskovinou, nezávislou jak na státní moci, tak i na Chartě 77. Síce spolupracují s mluvčími Charty 77 a zveřejňují v plném znění všechny dokumenty Charty 77 jakož i všechna sdělení VONS. Náklady na výrobu a distribuci jsou hrazeny z dobrovolných přispěvků z domova i z ciziny. Signatářům a aktivním příznivcům Charty 77 v Československu se Infoch poskytuje podle technických možností, a to zdarma. V případě výroby a distribuce Infochu, které jsou nezávislé na naší redakci, jsou náklady na jeden výtisk i s poštovním 10,- Kčs.

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány přímo pro Infoch.

Zamyšlení k jubileu republiky

Praha 1.10.1988

Sedmdesáté výročí vzniku Československa vyzývá k zamýšlení nad dějinami osudy naší státní samostatnosti i nad tím, v jakém stavu je dnes.

Pro celou Evropu a především pro Evropu střední bylo těch sedm desetiletí jedním z nejobtížnějších období. Žádný ze států této části kontinentu neprošel dvěma světovými válkami a obrovskými převraty bez těžkých otřesů a ztrát. Tím musí být měřena i bilance naší republiky. Nesporně jsou v ní neúspěchy a pády: velká hospodářská krize, Mnichov a nacistická okupace, padesátá léta, 21. srpen 1968 a následná normalizace, doba stagnace, která zasahuje až do dneška. Ale stejně nesporné jsou zde i velké dějinné úspěchy, především dramatický osvobozenecký zápas představitelů národa a československých legií, jenž stál u zrodu republiky, i jeho pokračování v těžkém odboji našich vlastenců proti nacismu - obojí patří k nejsvětlejším a zároveň nejhrdinštějším stránkám našich tisíciletých dějin. Úctyhodné jsou v sedmdesátiletí Československa i výkony v době mírové: ve středoevropských poměrech výjimečná demokracie první republiky, houzevnaté a mnohostranné úsilí o sociálně spravedlivou společnost, doby velkých kulturních rozkvětů a v neposlední řadě pak i nastolení rovnoprávných vztahů mezi oběma našimi národy, které vedlo k neobyčejnému vzestupu kdysi tak těžce zaostalého Slovenska. Ani dnešní tísňě by neměly zakrýt skutečnost, že naše národy v době státní samostatnosti bohatě rozvinuly svou svébytnost a jejich životaschopnost a právo na existenci se stalo nepochybným.

Při pohledu na uplynulých sedmdesát let mohou Češi a Slováci nalézt mnoho pozitivního, i když si kriticky uvědomují, kolik se v dosavadní bilanci Československa skrývá velkých a zásadních problémů, jež stále ještě čekají na hluboké a objektivní historické zhodnocení ve svobodné občanské a vědecké diskusi, kterou samozřejmě nemůže nahradit žádná deklarace, tento dokument v to počítaje.

Možné a nutné je však uvažovat nad otázkou, jak současnost s dědictvím našich předků a jeho tradicemi nakládá a zda a jak je rozvíjí. Nikdo nemůže popřít výsledky úsilí, pracovitosti a vlastenectví našeho lidu, ale popřít nelze též pochyby a starosti, které dnes naše veřejnost chová. Československo začalo svou dráhu jako jeden z nejprůmyslovějších států Evropy a dnes v této situaci kleslo až na druhorožou úroveň, přičemž největší stagnace zasahuje českou část státu, která byla a je základem jeho rozvoje. Také životní prostředí republiky, zvláště českých zemí a obou hlavních měst, patří k nejvíce postořeným regionům kontinentu, a to v míře, jež ohrožuje zdraví a rozvoj dalších generací. Pro budoucnost nepřijatelná je rovněž dosavadní situace v oblasti dodržování lidských a občanských práv a zajištění náboženských, kulturních a hospodářských svobod.

Nemenší starost a obavy vzbuzuje i problém, který výročí 28. října zvláště naléhavě připomíná, toptí stav našeho historického vědomí a sebevědomí, způsoby, jimiž se nakládá s našimi dějinnými tradicemi a především s těmi, které se váží na posledních 70 let. Ačkoliv pro toho, kdo chce vidět je dost přesvědčivých důkazů o tom, jak cítí a smýšlí zdrcující většina naší veřejnosti, převládá v rozporu s tím ve vztahu k tomuto období negativní, nekvalifikovaná a mnohdy až nihilistická kritika, jejímž hlavními nositeli jsou mluvčí a představitelé vládnoucí moci. KSČ, která je výlučným držitelem vlády v zemi, propadala a dodnes až příliš často propadá tendenci omezovat naše národní a státní tradice jen na tradice své. Jejich jednostranná glorifikace zjevně zastiňuje tradice ostatní, ačkoliv i ony - a mnohdy především ony - obsahují vysoce cenné hodnoty, které občanstvo obecně uznává. Osud našich národních a státních tradic, tradice zakladatelské generace státu, ztělesněné jménem Masarykovým, Štefánikovým a Benešovým, i jmény mužů, kteří uskutečnili 28. říjen 1918 v Praze, tradice národního odboje za druhé světové války, tradice nekomunistických složek našich národů, tradice demokratické, humanistické a křesťanské jsou naší věcí, věcí všech občanů, jejichž mínění jen zřídka dostává sluchu.

Považujeme proto za svou občanskou povinnost a nezadatelné občanské právo upozornit na negativistický příspěv a zkreslování těchto tradic, v čemž naše veřejnost už dlouho cítí národní ponížení, které nese s bolestí a s rostoucím rozhříčením. Tento stav působí nejrůznější deformace národní mravnosti a historického uvědomění, které je nenahraditelnou oporou každého státu a také nezbytnou podmírkou úspěchu velkých

a nesnadných změn, jež naši republiku čekají. V obtížné době, kdy se mají řešit dlouho hromaděné problémy, je zaslepené a trestuhodné nechat ladem snad nejvýznamnější zdroj síly státu, kterým je mravní integrita, občanská hrドost a vlastenecké uvědomění jeho obyvatelstva, hodnoty, které ve velké míře záleží na poměru k vlastní historické minulosti.

To všechno nezbytně vyžaduje základní změnu v dnešní oficiální historické doktríně, změnu, která se musí dotknout celého veřejného života a především pojetí občanské výchovy, školami počínaje a sdělovacími prostředky konče. Její obsah nemůže nikdo monopolně určit, ale musí být výsledkem svobodného bádání a svobodných diskusí, pro něž je třeba vytvořit potřebné podmínky.

Dvacátý osmý říjen, den zrodu Československé republiky, v myslích a srdečích Čechů a Slováků nikdy neprestal být státním svátkem. Proto při nadcházejícím výročí by nikdo neměl občanům bránit ve svobodném projevu jejich cítění, jež by státní orgány mělu posuzovat jako bytostně pozitivní a státotvorný akt. Pro všechny, kdo věc našeho národního společenství berou čestně a opravdově, by se tak den sedmdesátého výročí mohl stát dnem nového vykročení ve směru nápravy křivd a odstranění škod, dnem počátku celonárodního smíření na základě pravdy a spravedlnosti.

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Praha 15.10.1988

Rozhovor s Johnem C.Whiteheadem

První náměstek ministra zahraničí USA John C.Whitehead vykonal již podruhé v tomto roce oficiální návštěvu Československa. Při této příležitosti pozval v sobotu 15.října 1988 k rozhovoru zástupce některých čs.nezávislých iniciativ. Z americké strany byli jednání dále přítomni Nelson Ledsky, ředitel NSC a zástupci Johna C.Whiteheada Thomas Simons a Marc Grossman. Za čs.občanské aktivity Demokratická iniciativa, Charty 77, Iniciativa sociální obrany, Nezávislé mírové sdružení, Společenství přátel USA a VONS byli přítomni Stanislav Devátý, Jiří Dienstbier, Tomáš Dvořák, Jiří Hájek, Miloš Hájek, Václav Havel, Bohumír Janát, Václav Malý, Emanuel Mandler, Radim Palouš a Petr Uhl.

Obsažný a otevřený rozhovor, který trval dvě hodiny, se týkal především dodržování lidských práv v Československu, postavení nezávislých skupin a situace věřících občanů a duchovních. Zvláště byly uvedeny případy deseti politických vězňů, hájených VONS. Rozhovor se dále týkal otázelek pokroku v helsinském procesu a podmínek pro udělování doložky nejvyšších výhod.

Čs.účastníci v závěru rozhovoru ocenili americký podíl na zmírňování mezinárodního napětí a vyslovili naději, že v těchto podmírkách dokážou čs.nezávislé iniciativy ještě účinněji ovlivňovat společenské dění v Československu.

Setkání se rovněž účastnil velvyslanec USA Julian M. Niemczyk a pracovníci velvyslanectví pánové Russell, Bond a Norman.

Za Demokratickou iniciativu Emanuel Mandler,
za Nezávislé mírové sdružení Tomáš Dvořák,
za Charty 77 mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý, Miloš Hájek a Bohumír Janát [tento text je dokumentem Ch 77|52|88],
za VONS Petr Uhl

Stanislav Devátý podepsal tento text i za SPUSA a ISO

*

Mluvčí Charty 77 reagovali dne 2.11.1988 na tvrzení Rudého práva, jež 31.10.uvedlo, že zástupci nezávislých iniciativ po J.Whiteheadovi požadovali, aby "USA neudělovaly Československu doložku nejvyšších výhod, dokud se nezlepší postoj čs.vlády k lidským právům". Toto tvrzení RP označují mluvčí Charty 77 za nepravidlivé; "z naší strany bylo naopak [při jednání s J.Whiteheadem] zdůrazněno, že [...] boj za dodržování lidských práv v Československu je naší záležitostí", píší mluvčí Charty 77 ve svém prohlášení.

*

K rozhovoru s Johnem Whiteheadem

Během setkání s náměstkem ministra zahraničí USA hovořily obě strany i o možnosti udělení doložky nejvyšších (celních) výhod pro Československo. Otázku nastolil J.Whitehead, který v úvodním projevu připomněl, že pokud jde o země Varšavské smlouvy, udělily USA tuto doložku pouze Polsku a Maďarsku; Rumunsku ji naopak před časem odňaly. Podle amerických zákonů je udělení této doložky vázáné na respektování lidských práv v zemi, jíž má být doložka udělena. J.Whitehead upozornil, že neudělení této doložky znamená pro Československo značné hospodářské ztráty: celo na čs.výrobky na americkém trhu je až o 35% vyšší než na výrobky ze zemí, jímž byla doložka udělena. Při předchozích jednání nezávislých aktivistů s americkými státními činiteli byl několikrát zmíněna otázka, co by USA měly podle názoru nezávislých čs.občanů po čs.vedení a vládě požadovat v oblasti lidských práv, aby postupně došlo k takovému zlepšení, jež by vládu USA opravňovalo k tomu, že by návrh na udělení této doložky Československu předložila americkému Kongresu. Proto jsem při jednání s J.Whiteheadem přednesl šestibodový návrh, jehož prvky by USA mohly eventuálně použít jako kritérií pro posuzování, zda v Českoslovecku dochází k tak výraznému pokroku v oblasti lidských práv, aby bylo možno o doložce nejvyšších výhod uvažovat. Při formulování tohoto návrhu jsem byl inspirován velmi rozumně koncipovanou 12 bodovou rezolucí Rady svobodného Československa ze srpna t.r. (vyšlo v Našich snahách), exilové instituce, sídlící v USA a uznávané vládou Spojených států. Dále jsme přihlíželi k požadavkům, které již mnohokrát vznese Charty 77 a další nezávislé iniciativy. Po předchozích konzultacích jsme návrh formulovali se Stanislavem Devátým, který k němu rovněž na setkání s J.Whiteheadem promluvil.

Pominu-li přednesený komentář, nutný k lepšímu pochopení problematiky, zněly požadavky, které by americká vláda mohla podle mého názoru uplatňovat vůči čs.stranickému vedení, takto:

1.Oficiální uznání nezávislých skupin, dohlížejících na uplatňování lidských práv např.v rámci helsinského procesu (Ch 77, VONS, ISO, ekologická skupina atd.) a přihlížení k jejich návrhům a požadavkům.

2.Oficiální uznání všech nezávislých iniciativ, kulturních, náboženských, politických apod.; uznání nezávislých vydavatelství, časopisů apod. (jmenovány např.Lidové noviny).

3.Vzhledem k tomu, že dosud nebyla provedena odluka církve od státu, v oblasti náboženských svobod byl formulován pro začátek požadavek zrušení státního souhlasu s výkonem duchovenské činnosti; resp.požadavek, aby stát směl zakázat duchovnímu takovou činnost jen v soudním řízení na základě zákona, který by přesně stanovil možné důvody zákazu (např.spáchaní trestného činu kriminální povahy). Uzákonění této kněžské resp.duchovenské definitivy by značně zmírnilo celkovou represi vůči církvím, rozšířilo by náboženskou svobodu duchovních tím, že by je zbabilo neustálých obav z možného odejmutí státního souhlasu a vedlo by k oživení náboženského života církví.

4.Propuštění politických vězňů, hájených VONS. Vytvoření podmínek, aby se tento výbor mohl seznamovat s případy dalších politických vězňů a mohl se rozhodnout, jak bude v jejich prospěch intervenovat.

5.Novelizace trestního zákona, zvláště ustanovení o tzv.trestných činech proti republice. V rámci toho je třeba zrušit ustanovení tr.zákona podle § 109 (opuštění republiky), podle § 98 (podvracení republiky), § 100 (pobučování proti státnímu zřízení republiku) a dvě ustanovení, postihující duchovní a věřící za čistě náboženskou činnost - § 101 a § 178.

6.Odstranění jakékoli diskriminace při udělování cestovních dokladů, umožnění emigrantům, aby mohli svobodně navštěvovat Československo nebo opět kdykoliv do Československa přesídlit, budou-li si přát.

J.Whitehead na přednesené body, které byly zapsány, bezprostředně nereagoval. Druhý den při tiskové konferenci mu byla položena otázka o možnosti udělení doložky nejvyšších výhod Československu. Zopakoval to, co uvedl na začátku rozhovoru s námi, a řekl, že změny ve prospěch lidských práv jsou od jeho poslední návštěvy v Československu malé, pokud vůbec nějaké. Pro splnění podmínek udělení doložky může být v Československu mnohé zlepšeno, uvedl J.Whitehead, např. pokud jde o propuštění politických vězňů, o svobodu tisku, o menší represi vůči církvi, o rozšíření shromažďovacího práva bez zásahů policie, o větší svobodu cestování a emigrace. Nepřevzal

tedy v plném rozsahu přednesených šest bodů, z nichž necitoval přímo žádný požadavek na oficiální uznání nezávislých skupin a aktivit (Ch 77, VONS atd.), omeziv se na formulování nejobecnějších požadavků z oblasti lidských práv. Na tiskové konferenci ještě řekl, že udělení doložky Československu v budoucnosti není nemožné, že věří, že by k němu v příštích letech mohlo dojít. Řekl také, že se setkal se zástupci nezávislých iniciativ, jmenovitě uvedl Chartu 77, VONS, NMS a Dl.

Přednesení šestibodového návrhu je ovšem nutno posuzovat v celkovém kontextu dvouhodinového rozhovoru s J.Whiteheadem, kde se např. pojednání o situaci katolické církve (V.Malý) nebo výkladu o činnosti a cílech NMS (T.Dvořák) věnovalo více času než navrhovaným podmínkám pro udělení doložky nejvyšších výhod. Vzhledem k předchozímu americkému zájmu nelze rozhovor na toto téma - načaté navíc samotným J.Whiteheadem - vykládat jako naši snahu vyvolat zahraniční tlak na čs.úřady a donutit je tak, aby uvolnily poměry v oblasti lidských práv. Naprostě falešná představa potom je, že by se nezávislí aktivisté domnívali, že tento zahraniční tlak, který skutečně existuje, mohl být pro pozitivní vývoj společnosti rozhodující. Nezávislí čs.účastníci setkání vyslovili Američanům uznání za jejich úsilí v této oblasti a při zmírňování mezinárodního napětí vůbec; zdůraznili však zároveň složitost politického a společenského vývoje, kde skutečnost je vzdálená černobílému obrazu světa a východní Evropy. Jak to závěrem rozhovoru vyjádřil Jiří Hájek, vývoj čs.společnosti vůbec a v oblasti lidských práv zvláště závisí v poslední instanci jen na lidech, kteří žijí v Československu, počítaje v to i aktivisty nezávislých iniciativ.

Jak známo, Rudé právo později (31.10.) citujíc BBC značně zjednodušilo a částečně zkresilo postoj nezávislých aktivistů k udělení doložky nejvyšších výhod, který se projevil na setkání s J.Whiteheadem. Další "informace" tohoto listu z 4.11.1988, obsažená jakoby v "dopise čtenáře" o tom, že J.Whitehead a jeho spolupracovníci ns měli při setkání instruovat o tom, jak postupovat při manifestaci 28.října, je zcela lživá. Američané o této manifestaci vůbec nehovořili, z čs.strany bylo oznámení o manifestaci, adresované ONV pro Prahu 1, jen krátce zmíněno ve výčtu dalších nezávislých aktivit. Osm z jedenácti čs.účastníků bylo již před manifestací na 96 hodin zajištěno. Všichni vědí, že Rudé právo píše lži; horší však je, že tvrzeními o amerických našepťávačích a instruktorech (kteří pak na místě prověřují, jak jsou jejich instrukce plněny), se čs.oficiální publicistika vrádí hluboko do 50 let. S tím rozdílem, že dnes jde o pouhý výraz zloby a vzteklu, neboť na rozdíl od 50 let nikdo nepředpokládá, že by nějaký čtenář mohl takovému nehoráznému tvrzení uvěřit. Všichni také vědí, že mu nevěří ani jeho autor.

Petr Uhl

Praha 5.11.1988

*

Korespondence s ONV Praha 1

Vedoucí odboru vnitřních věcí ONV v Praze 1 JUDr.Eva Baráková ydala dne 21.10.1988 rozhodnutí, jímž se zakazuje konání manifestace k výročí vzniku Československa dne 28.10.1988. Konání této manifestace oznámili v souladu s čs.zákony dne 11.10.1988 zástupci pěti nezávislých iniciativ - Ch 77, Demokratické iniciativy, Českých dětí, Nezávislého mírového sdružení a SPUSA. V odůvodnění zákazu se poukazuje jednak na to, že svolavatelé nejsou sdruženi v žádné oficiální organizaci a že prý jako "soukromé osoby" nemohou zajistit zachování veřejného pořádku, jednak na novou (vydanou den předtím!) vyhlášku Národního výboru hl.m.Prahy, již se omezuje právo pořádat manifestace a veřejná shromáždění v Pražské památkové organizaci na orgány a organizace sdružené v Národní frontě.

Petr Placák za České děti, Emanuel Mandler za Demokratickou iniciativu, tři mluvčí Ch 77, dále Tomáš Dvořák a Hana Marvanová za NMS a Petr Bartoš, Pavel Jungmann a Bedřich Koutný za SPUSA poslali dne 23.10. uvedenému odboru ONV Praha 1 dopis, v němž vyjadřují mínění, že zákaz manifestace je nezákonny. V dopise se uvádí:"Zákon č.126/68 Sb. [rozhodnutí ONV se odvolává na tento zákon] byl přijat v září roku 1968 a je označen jako zákon o přechodných opatřeních na ochranu veřejného pořádku. Podle Vašeho rozhodnutí by musela nutně tato přechodná opatření trvat dvacet let. Na Vaši další námitku, že svolavatelé nejsou sdruženi v žádné dobrovolné organizaci a nemohou jako soukromé osoby zajistit zachování veřejného pořádku ve smyslu zákona č.68/51 Sb., nelze brát rovněž zřetel, neboť tento zákon nevyžaduje, aby organizátoři shromáždění byli sdruženi v oficiálních společenských organizacích. Národní výbor nemá pravomoc svou vlastní vyhláškou měnit zákon a v tomto případě omezovat pravomoc na svolání manifestace jen pro organizace sdružené v Národní frontě.

Svolavatele nezávislé manifestace ke vzniku Československa jsou schopni zajistit veřejný pořádek po dobu trvání shromáždění. O veřejný pořádek se budou starat členové a aktivisté nezávislých iniciativ, které ohlásily manifestaci. Tuto skutečnost podporuje i přesvědčení o tom, že občané Prahy a jiných oblastí republiky jsou dostatečně kulturně a společensky vyspělí a npřijdou na manifestaci proto, aby narušovali veřejný pořádek. Samotná skutečnost, že manifestace se uskuteční ke vzniku č.s. samostatnosti, povede spíše účastníky k zamýšlení nad dějinami a budoucností naší republiky.

Manifestace se cípírá o čl.28 ústavy ČSSR. Žádné nařízení nižších správních orgánů nesmí omezovat naše ústavní právo, a proto považujeme Váš zákaz za protiústavní.

Oznamujeme Vám, že manifestace se uskuteční v původním ohlášeném termínu a s původně ohlášeným programem.

Podle postoje národního výboru a orgánů ministerstva vnitra k manifestaci bude možné udělat si skutečný obraz o tom, jakou úctu mají tyto státní orgány k právům občanů, zaručených ústavou ČSSR."

Dne 2.11.1988 podali mluvčí Charty 77 odvolání proti rozhodnutí ONV Praha 1, jímž byla manifestace zakázána. V odvolání se mj. uvádí:

"Napadané rozhodnutí je protiústavní. Vychází totiž z názoru, že svoboda shromažďování a svoboda pouličních projevů, průvodů a manifestací je zaručena jen osobám sdruženým v dobrovolné organizaci nebo spolku, neboť jen takové osoby (nesoukromé, veřejné?) mohou zajistit zachování veřejného pořádku v době konání manifestace.'Soukromé osoby' dle napadeného rozhodnutí zachování veřejného pořádku v době konání manifestace zajistit nemohou (a tudíž předmětné svobody nepožívají).

Toto stanovisko je protiústavní a svědčí o naprostém nepochopení podstaty občanských práv.

Ústava ČSSR v hlavě II. mluví o 'právech a povinnostech občanů' a pojem 'soukromá osoba' nezná.

Podle stanoviska obsaženého v napadeném rozhodnutí by však v daném případě byly občany jen osoby sdružené v nějaké dobrovolné organizaci nebo spolku. Tedy jen někteří 'občané' by byli občany. To by bylo bez dalšího v rozporu se zásadou občanské rovnoprávnosti (čl.20 ústavy ČSSR).

V souladu s ústavou je i ustanovení § 6 zákona č.68/1951 Sb. ('občanům je zaručena') a ustanovení § 6 prováděcí vyhlášky č.320/1951 Ú.l. Prováděcí vyhláška rozlišuje pouze z hlediska ohlašovací povinnosti mezi veřejnými shromážděními pořádanými veřejnými činiteli (§ 7), organizacemi (§ 8), spolky (§ 9) a ostatními případy (§ 10). Právě tato věta první § 10 citované vyhlášky předpokládá případy, kdy svolavatelé nejsou sdruženi 'v žádné dobrovolné organizaci ani spolku' (viz odůvodnění napadeného rozhodnutí)."

V odvolání Charty 77 se dále uvádí, že pokud jde o novou vyhlášku NVP z 20.10.1988 o doplnění zásad ochranu památek v Praze, "národní výbor nemá pravomoc svou vlastní vyhláškou měnit zákon a v tomto případě omezovat pravomoc na svolání manifestace jen pro organizace sdružené v Národní frontě".

V odůvodnění odvolání se dále píše: "Současně si dovolujeme upozornit, že opakování obdobného zneužívání ohlašovací povinnosti dle § 10 vyhlášky č.320/1951 Ú.l. národními výbory k maření výkonu shromážďovacího práva občanů dle čl.28 ústavy ČSSR by mohlo občany vést k vědomému nedodržování této podzákonné povinnosti za účelem realizace jejich ústavního práva. Občanská neposlušnost by v takovém případě byla jedinou možnou bezprostředně účinnou reakcí na neústavní postup státních orgánů a jediným způsobem sebepotvrzení člověka jakožto občana."

*

Charta 77/54/88

K zákazu manifestace 28.října

Praha 24.října 1988

Spoluobčanům, Čs.rozhlasu, Čs.televizi, ČTK, APN, AFP

Sdělujeme, že slavnostní manifestace k 70.výročí vzniku č.s. samostatnosti 28.října 1988, kterou Charta 77 s jinými občanskými iniciativami ohlásila ONV v Praze 1 dopisem z 10.10.t.r., byla rozhodnutím odboru vnitřních věcí v Praze 1 dne 21.10. zakázána.

Zakladatel naší republiky T.G.Masaryk vyznával zásadu, že "stát moderní je pro občanstvo a ne občanstvo pro stát". Takový stát je podle něho "stát po výtce

administrativní, správní, už nepanuje, nýbrž spravuje". Vyzýváme čs. státní orgány, aby pojímaly nezávislé demokratické manifestace jako loajální státotvorné akty, které samy o sobě nejsou důvodem k jakémukoli zásahu bezpečnostních orgánů, neboť, řečeno Masarykovými slovy, "v republice není žádného vnitřního nepřítele, nesmí být a nebude".

Když jsme se rozhodli oznámit konání manifestace, neměli jsme jiný záměr, než jejím pokojným a důstojným průběhem potvrdit svůj pozitivní vztah k vlastnímu národu a vlastní zemi, potvrdit, že T.G. Masaryk se nemýlil, když řekl, že "český lid, rozvážný, vzdělaný, je politicky dokonale zralý. Ví, že násili, brutálnost, jsou zavržení hodné prostředky." Politickou zralost může nás lid prokázat tím, že si osvojí kulturu nezávislých manifestací, že se jejich účastníci vystříhají jakéhokoli chování, které by mohlo jejich spoluobčany pohoršit a že se vyvarují projevů urážlivých a vyzývavých. V případě, že by se proti pokojně manifestujícím občanům požívalo síly, jejich jedninou zbraní je mobilizace sebekázně a zreknutí se i oprávněné sebeobrany proti neoprávněnému násili.

S rozhořčením odmítáme obvinění v Rudém právu, že by z naší strany byly rozšírovány výzvy ke svržení dosavadního společenského řádu, k "předání vlády" nebo dokonce bylo vyhrožováno teroristickými činy.

Považujeme rozhodnutí o zákazu manifestace za protiústavní. Toto své stanovisko jsme oznámili společně s ostatními iniciativami odboru vnitřních věcí ONV v Praze lv dopise z 23.10. Připravujeme odvolání proti tomuto rozhodnutí v zákoně lhůtě. [Viz výše - pozn.red.] Od svého požadavku občanské slušnosti, lidské opravdovosti a národní cti nemůžeme v žádném případě ustoupit.

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Charta 77 | 53 | 88

Oslovení nezávislé manifestace 28. října

(Projev byl přečten 28. října 1988, nikoliv však na Václavském, nýbrž na Staroměstském náměstí)

Před sedmdesáti lety a několika hodinami na tomto místě, u sochy svatého Václava, oznámil poslanec Isidor Zahradník shromážděnému davu vznik československého státu. Bylo to první veřejné vyhlášení státní samostatnosti na domácí půdě. V téže době přebírali zástupci Národního výboru jménem vznikajícího státu různé úřady a večer pak Národní výbor schválil v Obecním domě první čs. zákon, jímž byl nový stát vyhlášen. Václavské náměstí a celá Praha byly záhy plné jásajících lidí. Velké vystoupení lidu, jímž byl vznik Československa provázen, bylo rozhodné, ale pokojné, obešlo se bez násilí a krveprolití. Tento důstojný vstup do života byl symbolickým výrazem mravních a politických ideálů, v jejichž duchu Masaryk, Beneš, Štefánik, Kramář, Rašín, Soukup, Švehla a další vůdcové národa o samostatný stát usilovali a které mu dali do vínu.

Historie vzniku Československa a jeho předválečných osudů je mnoho let tendenčně vykládána a leccos z ní je utajováno. Přesto ideály a hodnoty, z nichž se nás stát zrodil, v podvědomí naší společnosti žijí. A není náhoda, že právě dnes si mnoho lidí znova uvědomuje jejich aktuálnost.

Autoritativní způsob vlády, vyznačující se povýšeneckým vztahem k člověku a jeho základním právům, přinesl v posledních desetiletích tolik neblahých plodů, že jeho neperspektivnost je stále zřejmější. Stále víc lidí touží po skutečné demokracii. A stále věc lidí se uvědomuje, že jakkoli těžká k ní bude cesta, přesto to nebude cesta do úplného neznáma. Demokracii, byť zajisté nedokonalou, jsme v naší zemi už měli a máme tudíž i určité tradice, o něž se můžeme opřít.

Připomínáme-li si dnes 70. výročí 28. října touto nezávislou manifestací, pak to není jen projev úcty k naší historii, ale zároveň je to činné naplnění těch nejlepších idejí, které jsou v ní uloženy. Tím, že uskutečňujeme své právo na nezávislý a svobodný občanský projev, děláme přesně to, co neodmyslitelně patří ke každé demokracii.

Charta 77 pevně věří, že občanské svobody budou v naší zemi postupně rozšírovány, neboť dnes už není jiného východiska. Rychlosť, s níž se to bude dít, záleží na míře odvahy i rozvahy, s níž celá společnost, my všichni budeme sami své svobody naplňovat.

Atmosféra vzájemného srozumění a shodné vůle vyjádřit je důstojným způsobem, kterou by se měla dnešní manifestace vyznačovat, nečtě nám připomene povznášející atmosféru 28. října 1918.

Budeme věrni odkazu toho dne, kterým je ideál skutečné vlády lidu!

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Prohlášení Nezávislého mírového sdružení k 28. říjnu 1988

Jestliže si připomínáme sedmdesát let od vzniku Československa, nejde nám ani tak o to vzpomínat, jak tomu bylo před 70 lety a jak vypadlo Československo za první republiky. Máme na mysli především to, jak bude naše země vypadat v budoucnu.

Je všeobecně známo, že situace v Československu po sedmdesáti letech jeho existence je po všech stránkách (ekonomika, politika, ekologie, kultura, morálka atd.) kritická a vyhlídky jsou ještě horší. Těch, kteří jsou s tím nespokojeni, je v naší zemi naprostá většina. Nyní již nejde o to, přesvědčovat lidi, že je něco v nepořádku. To vidí sami a připouštějí to i představitelé státu. V současné době jde o to, co se s tím dá dělat.

Jako aktivisté Newzávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti se chceme vyjadřovat k tomu, co se kolem nás ve světě i uvnitř naší společnosti děje a co by se mělo změnit. Chápeme totiž tzv. mírovou problematiku v širších souvislostech jako úsilí o vytvoření podmínek skutečného míru, který představuje nejen stav bez válek, ale zároveň svobodný a důstojný život. Obracíme se se svými názory a návrhy nejen na státní orgány, ale především na všechny občány. Chceme hovořit s lidmi a s tímto úmyslem se chceme zúčastňovat diskusních setkání na Václavském náměstí od 15 do 17 hodin každou poslední sobotu v měsíci, na která je zván každý, kdo cítí stejně jako my potřebnost otevřené a veřejné diskuse. Máme zato, že zvláště v současné době je potřebné dát lidem skutečnou možnost projevovat své mínění. Zdá se, že situace se v posledních letech přece jen změnila a že už ve společnosti není tolik apatie a lhostejnosti. Přibývá lidí, kteří chtějí otevřeně hovořit. Politický systém v Československu je však nedemokratický a v podstatě to neumožňuje. Na jedné straně je formálně zaručena svoboda projevu a na druhé straně jsou za kritické projevy, které jsou odlišné od oficiální linie, občané perzekuováni. Tato praxe je nemoudrá a velmi krátkozraká. Není možné se dovolávat neustále zájmů a nedat přítom slovo lidem.

Vedoucí představitelé státu dávají jasné na jevo, že nestojí o žádnou skutečně kritickou a spontánní aktivitu. My si však uvědomujeme svou odpovědnost za budoucnost a ať chceme nebo nechceme, to jak bude příští Československo vypadat, se nás bytostně dotýká. Proto si slovo budeme a musíme brát sami!

V Praze dne 25. října 1988

Za Nezávislé mírové sdružení:

Hana Marvanová, Vrchlického 96, 150 00 Praha 5

Jiří Pavláček, sídliště Pivovar 2888, 276 01 Mělník

Jana Petrová, Křovická 411, 518 01 Dobruška

Toto prohlášení zasíláme Federálnímu shromáždění, vládě ČSSR, generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ a ČTK.

*

České děti k 28. říjnu

České děti vydaly k 28. říjnu své vlastní prohlášení, v němž poukazují na ekologicky sporné projekty vodního díla Gabčíkovo-Nagymaros a výstavby lanovky na Sněžku. Protestují proti přítomnosti sovětských vojsk v Československu. Solidarizují se s katolickou peticí o 31 bodech a požadují propuštění politických vězňů, zvláště Ivana Polanského. V dalším svém prohlášení, vydaném po zákazu manifestace, vyjadřují své odhodlání manifestace se zúčastnit. Vyzývají přitom příslušníky SNB, aby nezasahovali proti vlastnímu lidu.

*

Dne 29.10.1988 se měla uskutečnit pietní slavnost u hrobu T.G.Masaryka v Lánech. Mluvčí Charty 77 Bohumír Janát zde měl přednест projev. Bylo mu v tom zabráněno Státní bezpečností, která ho při cestě ke hrobu zadržela.

*

Charta 77|55|88

Praha 1.11.1988

Hanebný projev násilí v den národního svátku

V pátek 28.října 1988 se v Praze na Václavském náměstí sešlo v odpoledních hodinách několik tisíc občanů naší země, aby slavnostní manifestaci formou poklidného shromáždění a důstojného průvodu uctili den sedmdesátého výročí vzniku Československa. K manifestaci vyzvalo šest čs.nezávislých občanských iniciativ, které rovněž odmítly zákaz této manifestace, vydaný obvodním národním výborem Prahy 1 jako nezákonný a protiústavní. Den před ohlášenou nezávislou manifestací proběhla v Praze a dalších městech rozsáhlá akce policejních orgánů, jejímž výsledkem bylo zajištění a zhruba čtyřdenní uvěznění mnoha desítek aktivistů a stoupenců demokratických hnutí v Československu. Řady též vyvinuly značnou zastrašovací kampaň ve sdělovacích prostředcích, jež se promítla i do propjevu některých politických představitelů, a vynaložily značné úsilí, aby velkému množství zájemců zabránily v přístupu na místo konání slavnostní manifestace.

Přesně v 15 hodin se na úvod manifestace rozeznělo Václavské náměstí mohutným zpěvem státní hymny, skandováním jména prvního čs.prezidenta a voláním po svobodě. Krátce na to začal útok represivních orgánů státní moci. Policiisté se speciálními obušky a v bílých helmách postupovali ze směru od muzea proti shromážděnému lidu. Svým bezohledným, strojovým postupem připomínali Čapkovy roboty či mankurty z románu Čingise Ajtmatova. Lidé před nimi ustupovali, nebránili se a když začaly dopadat první rány, někteří klesali, jiní padali přes kamenné nádoby na květiny, které stály v cestě. Z dolní poloviny náměstí přijížděla vodní děla, před kterými lidé začali ustupovat na chodníky, a přestože zde byly přítomny ženy s dětmi a nechyběli starí lidé, proudy vody dopadaly záměrně právě sem. Přímý zásah vodního děla proměnil kočárek jednoho dítěte ve vaničku studené vody. Nepěkné výjevy bití a kropení čs.občanů v den jejich národního svátku pokračovaly ještě dlouho v přilehlých ulicích a na Staroměstském náměstí, kde se k policistům, psům, slznému plynu a vodním dělům připojily navíc obrněné vozy.

Touto naprostou nepřiměřenou reakcí, užitím násilí proti pokojnému a slavnostnímu shromáždění, vládnoucí kruhy v naší zemi znova před domácí a světovou veřejností demaskovaly podstatu své moci, projevily hluboké neporozumění v otázce lidských a občanských práv a ukázaly povážlivou netaktnost ve věci národního a vlasteneckého citění. Zdůvodnění, že šlo o zásah namířený vůči tzv.protisocialistickým silám, naprostě neobstojí, vždyť takto by byl proti socialismu každý, kdo se odváží veřejně zapívat národní hymnu, vyložit svůj názor či stanovisko a svým vlastním iniciativním způsobem oslavit to, čeho si váží a co je mu blízké. Termínu "protisocialistický" nelze donekonečna po vzoru středověkého zaklínadla užívat k inkriminaci všeho spoplněního, iniciativního a tvořivého, co u nás existuje a vzniká mimo podnět a kontrolu shora.. Stejně tak tvrzení, že všechno nezávislé a neoficiální v naší zemi je řízeno ze zahraničí je urážkou politické vyspělosti a kultury našich lidí; takovéto tvrzení je spíše neseno mentalitou těch, kdo v době stagnace zahraničnímu řízení přivykli a spolehlali na ně.

Charta 77 vznáší rozhodný protest proti násilí ze strany orgánů státní moci, k němuž došlo v den 70.výročí vzniku moderního státu Čechů a Slováků. Zároveň žádáme odpovědné politické činitele, aby upustili od nezákonného postihu účastníků slavnostní manifestace a od útlaku všech samostatně myslících a jednajících jedinců a společenství v naší zemi. Podle posledních zpráv je ve vazbě zhruba deset lidí v souvislosti s manifestací z 28.října, proti nimž je vzneseno obvinění. Tito zatčení rozšířili řady nespravedlivě vězněných v naší zemi. Apelujeme proto na československou i světovou veřejnost, aby se zasadila o jejich osvobození. Je třeba čelit snahám o to, aby se Československo stalo enklávou neostalinismu, uzavřenou kolonií stagnace a baštou odporu proti demokratizačním proudům, jdoucím v současnosti východní polovinou Evropy. Bude-li v srdeci našeho kontinentu nadále vládnout tvrdá policejní

ruka s obrněnými transportéry v ulicích, pak bude těžké uskutečňovat myšlenku společného a harmonického evropského domu.

Přejeme si, aby se společenské problémy a krize začaly u nás konečně řešit jednáním a nikoli silou. Diskuse, tolerance a porozumění je pro nás všechny jedinou perspektivní a obecně prospěšnou cestou. I v dané situaci, přes veškeré tvrdé zásahy a tíhu represe, zůstává hlavní silou, pozici a zbraní Charty 77 otevřenost k dialogu a vytrvalá snaha o něj.

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janák
mluvčí Charty 77

*****

*****

*****

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který je čs. ligou pro lidská práva a členem Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č. 591.

Sdělení č. 821 (Hlavní líčení s účastníci z bratislavské manifestace)

Dne 10. října 1988 v 15 hodin mělo proběhnout před samosoudcem JUDr. Jánem Jamrichem hlavní líčení s Ludmilou Heribanovou, nar. 10.5.1966, bytem Ružindol 143, okr. Trnava. Ludmila Heribanové uložil JUDr. Jamrich trestním příkazem peněžitý trest ve výši 2 000,- Kčs, neboť se měla dopustit přečinu proti veřejnému pořádku (§ 6a) zákona č. 150/69 Sb.) tím, že se účastnila se zapálenou svíčkou pokojné bratislavské manifestace 25. března 1988. Hlavní líčení se konalo proto, že L. Heribanová podala proti trestnímu příkazu odpor.

Do Justičního paláce v Bratislavě přišlo na soudní jednání asi 300 lidí. Líčení bylo na poslední chvíli přeloženo z původní jednací síně do malé kanceláře: zájemcům o účast byl pak odmítnut vstup s odůvodněním, že v soudní síni není místo. Hlavní líčení bylo odročeno na 17. říjen v 16 hodin, protože se údajně nedostavil jeden svědek. Zájemci o účast na jednání s Ludmilou Heribanovou se na chodbě pokusili o hlasitou modlitbu, načež byli z Justičního paláce vytlačeni větším množstvím policistů. Na chodníku před budovou čekali na obviněnou Ludmilu Heribanovou a začali zpívat mariánskou písni. To se stalo záminkou k dalšímu zátku: policisté je násilně rozháněli za použití obušků a psů a asi dvacet jich předvedli k výslechu.

Dne 17. 10. 1988 ve 13,30 hodin má v Justičním paláci v Bratislavě v čís. dveří 129 samosoudce JUDr. Jamrich rozhodnout o údajném přečinu výzkumné pracovnice Bernadetty Otrubové, která rovněž podala odpor proti trestnímu příkazu. I jí byl uložen za účast na manifestaci peněžitý trest ve výši 2 000,- Kčs.
V Praze 11. října

*

Sdělení č. 822 (Slávek Popelka znova odsouzen)

Slávek Popelka, dvaatřicetiletý bývalý mistr odborného výcviku, který byl dne 27. 9. 1988 odsouzen k 21 týdnů odňtí svobody a téhož dne propuštěn na svobodu, protože si tento trest odpykal vazbou (viz naše sdělení 779, 794, 795, 799 a 817), vyhodil dne 3. 10. 1988 z okna obchodního domu Centrum na České ulici v Brně větší počet letáků s tímto textem:

Vám, kteří si nepřejete, aby se naše stále ještě krásná země změnila ve špinavou, zaostalou a zdevastovanou krajinu,

Vám, kteří si uvědomujete, že opravdová přestavba v Československu nebude, pokud neodstoupí současné konzervativní a dogmatické vedení, které zavinilo stagnaci, deformace socialismu a špatnou ekologickou i ekonomickou situaci,

Vám, kterým není lhostejný další osud planety Země - přijďte vždy v úterý a v pátek do centra města, v němž (nebo v jeho blízkosti) žijete.

Vyjádřete pokojným způsobem svou nespokojenosť s nynějším vedením strany a státu. Požadujte volby a odstoupení neschopných, často i zkorumpovaných funkcionářů.

Brno, podzim 1988 Slávek Popelka

Po rozhození letáků byl uvězněn, dne 5. 10. podal prokurátor soudu návrh na jeho potrestání pro přečin proti veřejnému pořádku podle § 6 písm. a) zákona o přečinech. Dne 7. 10. 1988 ho městský soud v Brně v hlavním líčení, které vedl samosoudce JUDr. Drahomír Drápal odsoudil za tento přečin k trestu odňtí svobody v trvání šesti týdnů nepodmíněně a zařadil ho do I. NVS. Rozsudek není pravomocný, Slávek Popelka zůstává nadále ve vazbě. Obžalobu zastupovala prokurátorka JUDr. Čebišová, obhajbu JUDr. Machourek.

Simona Hradílková a ing.Eva Vidlářová, které se pokusily před začátkem hl.ličení rozvinout u soudní budovy s transparent s nápisem Propusťte Slávka Popelku! byly na několik hodin zadrženy, stejně jako Saša Titovský a Dušan Skála, který šel jen náhodou kolem soudní budovy vrátit prázdné lahve a odmítl příslušníkům VB ukázat obsah tašky. Hrozby násilím a vulgárních výroků užili příslušníci SNB v civilu vůči Janu Šabatovi, který se chtěl soudního líčení zúčastnit. Když Jan Šabata hledal ochranu u uniformovaných příslušníků VB, prohlásili poměrně, že nic neslyší, i když agresívni výroky byly pronášeny v jejich přítomnosti.

V 18 hodin tého dne - byl právě pátek, uváděný v letáku - začala v Brně na České ulici manifestace, již se zúčastnilo asi dvacet lidí. Za početné asistence příslušníků SNB setrvali manifestující na místě asi 40 minut a rozešli se poté, co jednohlasně zvolali Propusťte Slávka Popelku! Manifestující mají v úmyslu scházet se na České ulici vždy v pátek v 18 hodin.

V Praze 11.října 1988

*

Sdělení č.823 (Represe proti ISO a hostům Ivana Havla)

Dne 8.října 1988 zorganizovala Státní bezpečnost dvě rozsáhlé akce. Při první bylo okolo 15.hodiny předvedeno 22 osob, které se chtěli sejít v bytě Dany Němcové v Ječné 7 v Praze 2, aby zde připravovaly založení nové Iniciativy sociální obrany. Předvedení byli zadržováni na odděleních VB na nám.Míru a ve Školské ulici. Při čekání na výslech se dohodli, že Iniciativu sociální obrany vyhlásí okamžitě. Téhož dne bylo vydáno zakládající prohlášení ISO, které podepsalo 33 občanů.

Mezi 15. a 22.hodinou téhož dne hlídkovala StB a VB pod velením kpt.Čermáka a ženy, která trvala na označení "poručík Novotná" ve vchodu domu, kde žije Ivan Havel, který toho dne pořádal oslavu svých 50.narozenin. Všechny příchozí, jichž bylo kolem stovky, policie legitimovala a nejméně 14 hostů zadržela; byli nuceni strávit až několik hodin na oddělení VB ve Vyšehradské ulici. Byly jim přitom odňaty písemnosti, videokazety, knížky atd., z nichž některé byly dáinky pro Ivana Havla. Dalších zhruba 20 hostů bylo odehnáno od domu pod pohrůžkou, že budou rovněž zadrženi. Všichni zadržení byli vyslýcháni na manifestaci 28.října t.r., kterou má podle tvrzení StB, připravovat ISO a o niž se, opět podle StB, mělo diskutovat na narozeninách Ivana Havla.

Ve všech případech omezení osobní svobody a odnímání věcí porušila Státní bezpečnost zákon.

V Praze 11.října 1988

*

Sdělení č.824 (Policejní represe proti katolické pouti u sv.Vítá v Praze)

V souvislosti se svatováclavskou poutní mší ve svatovítské katedrále v Praze v neděli dne 2.10.1988 byl předvolán k výslechu na týž den katolický kněz Václav Malý. Při výslechu mu bylo opět hrubě vyhrožováno, byl spojován s přípravou ozbrojeného povstání a vyzyván, aby neprodeně emigroval. Zhruba po pět hodin byli zadržováni a vyslýcháni též další kněz Oto Mádr a laik Václav Vaško. Dr.Václav Benda byl během nedělního dopoledne držen v domácím vězení.

Během samotné poutní mše policie houfně legitimovala a filmovala účastníky. Byly připraveny početné zásahové jednotky, Hradčanské náměstí bylo zataraseno několika desítkami autobusů. Stovky věřících se po mše odebraly z katedrály před arcibiskupský palác, aby vzdaly tradiční hold kardinálu Tomáškovi. Jakmile však zástup začal s modlitbami, písničemi a provoláváním slávy českému primasovi, byl ampliony vyzván k rozchodu s odůvodněním, že po skončení bohoslužeb je další shromažďování protizákonné. Po této obecné výzvě, údajně od ONV Praha 1, byly vyvolávány ostřejší výhružky policie, včetně hrozby nasazení Lidových milicí. Současně začala okolo arcibiskupského paláce projíždět policejní auta s cílem rozptýlit zástup. Asi po 15 minutách se věřící nakonec rozešli.

Bezpečnostní orgány opět nezákonným způsobem porušily základní občanská a náboženská práva. Těm, kdo byli bezdůvodně předvedeni nebo zadržováni ve svých bytech, byla drasticky omezena i svoboda účasti na náboženských obřadech, kterou se jinak čs.stát halasné oháni jako s jedinou z náboženských svobod, již prý věřícím beze zbytku poskytuje.

V Praze 11.října 1988

Sdělení č.825 (Trestní stíhání Petra Cibulky a Jiřího Šenclova)

Dne 14.10.1988 byli v Brně zadrženi a obviněni z přípravy k trestnému činu hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198 písm.b) trestního zákona) Petr Cibulka a Jiří Šenclov. Tohoto trestného jednání se měli dopustit tím, že Petr Cibulka údajně předal vládu ČSSR, ministerstvo vnitra ČSSR a ministerstvo spravedlnosti ČSR. Ze souvislostí vyplývá, že šlo o dvacet cyklostylových blan s textem Informací o Chartě 77 č.17, kde je zveřejněn dopis 271 občana, adresovaný uvedeným státním orgánům. Dopis obviňuje orgány státní moci ze zabití Pavla Wonky, požaduje propuštění politických vězňů, novelizaci trestního zákona a nápravu vězeňských podmínek.

Obvinění proti Petru Cibulkovi a Jiřímu Šenclovi vnesl kpt. Jiří Pospíšil, vyšetřovatel VB Městské správy SNB v Brně. Následujícího dne, 15.10., nařídil vyšetřovatel též správy kpt. Zelený domovní prohlídky v bytě Petra Cibulky ve Vrázově 53, 616 00 Brno a v bytě jeho matky, paní Věry Cibulkové, Mučednická 39, 616 00 Brno; prohlídka byla provedena i na zahradní chatce, která patří paní Cibulkové. Při domovních prohlídkách byly zabaveny samizdatové časopisy Informace o Chartě 77 (některá čísla v několika desítkách exemplářů), Vokno, Voknoviny, Magazín SPUSA, Paraf, Lidové noviny, Informace o církvi, Jazzstop, Ekologický bulletin, Bulletin Polsko-čs.solidarity atd., dále knihy, např. Havlova Moc bezmocných a Largo desolato, Solženycynovo Souostroví Gulag a jiné publikace, např. dokument Charty 77 o populární hudbě a materiály jazzové sekce. Kromě toho byl odňat cyklostylový váleček a rámeček, barvy a blány, dále dvě videokazety.

Protože sae Petr Cibulka a Jiří Šencel po 96 hodinách nevrátili, je pravděpodobné, že na ně byla uvalena vazba. Petru Cibulkovi hrozí trest do jednoho roku a Jiřímu Šenclovi jako mladistvému trest do šesti měsíců.

Petr Cibulka, nar. 27.10.1950, t.č. topič, byl již třikrát nespravedlivě vězněn, a to v letech 1978 - 1982, v letech 1985 - 1986 a znova v roce 1986. Navíc je dosud podroben tzv. ochrannému dohledu. Je signatářem Charty 77, členem VONS a dále členem jazzové sekce, Iniciativy sociální obrany a Výboru Solidarity s Ivanem Polanským. Je aktivistou Polsko-čs.solidarity. Vydává hudební samizdat Tapes and Cassettes and Videos a literární samizdat Půjčuj! Rozšíroju!! Rozšířuj!!! Trestní stíhání a uvěznění má na čas umílet tohoto odvážného člověka a má být zároveň varováním pro všechny nezávisle působící občany.

Dělník Jiří Šencel, nar. 11.3.1971, bytem Vítězná 3, 784 01 Litovel, je členem Nezávislého mírového sdružení. V posledních měsících byl několikrát krátkodobě zadržen policií, která s ním zacházela mimořádně brutálně (viz sdělení 788, 801 a 812).
V Praze 18. října 1988

*

Sdělení 826 (Trestní stíhání účastníků manifestace 21.8.1988)

Ve sdělení č.798 jsme uvedli údaje o šesti osobách, s nimiž bylo zavedeno řízení pro přečin proti veřejnému pořádku podle § 6 písm.a) zákona o přečinech. Soudce obvodního soudu pro Prahu 1 JUDr. Jan Bělohorský spojil usnesením z 13.10.1988 jednotlivé trestní věci tak, že nadále jsou společně stíháni Pavel Hlaváček, Jiří Pavláček a Oliver Polakovič; druhá trestní věc se vede proti Vlastimilu Kulovi, Haně Šlégrové a Davidu Němcovi; třetí proti Ondřeji Černému a Radku Zemanovi. O případu Hany Šlégrové jsme referovali ve sdělení č.807, o Pavlu Hlaváčkovi, nar. 12.4.1969, a Vlastimilu Kulovi (1. pád Kula), nar. 22.5.1950, nemáme přesnější údaje. O dalším postupu proti Karlu Srpovi, který byl rovněž vyslýchán jako podezřelý z téhož přečinu, nám není nic známo.

Z usnesení soudu je zřejmé, že prokurátor již podal v případě osmi jmenovaných soudu návrh na potrestání. Tím se postih stal trestním řízením a podezřelí jsou v právem postavení obviněných se všemi právy, danými trestním řádem, včetně práva zvolit si obhájce a práva nahlížet před hlavním líčením do trestního spisu. Ze spojení trestních věcí lze usuzovat, že samosoudce, jímž bude se vši pravděpodobností JUDr. Bělohorský, nechce ve věcech rozhodnout trestními příkazy, ale v hlavním líčení. Obviněným hrozí trest do tří měsíců nebo do 5 000,- Kčs pokuty.
V Praze 26.10.1988

*

Sdělení č.827 (Represe proti NMS a dalším nezávislým aktivitám)

V pátek 21.10.v 19 hodin vniklo více než třicet příslušníků StB do ubytovny u hřiště TJ Praha v Praze-Vysočanech. Ubytované dělníky filmovali videokamerami, prohlíželi bez jakéhokoliv oprávnění pokoje. Hledali členy NMS, kteří se zde měli údajně sejít. Byl přitom zadržen Stanislav Penc, který byl po výslechu propuštěn.

V sobotu 22.10. odpoledne přepadlo větší množství příslušníků Státní a Veřejné bezpečnosti se psy a početná jednotka Lidových milicí vyzbrojená tzv.škorpióny srubový tábor ve Lbíně u Litoměřic, patřící TJ Blín. Těhož dne zahájil vyšetřovatel VB z Krajské správy SNB v Ústí nad Labem kpt.Henryk trestní stíhání ve věci trestného činu výtržnictví (§ 202 tr.z.), jehož se měli dopustit neznámí pachatelé rozšířováním letáků k manifestaci, svolané na 28.10.1988 na Václavské náměstí v Praze. Na základě toho byla provedena ve srubovém táboře domovní prohlídka. Bylo přitom zadrženo 18 členů NMS, kteří byli odvezeni na výslech do Litoměřic a České Lípy, kde byli zadržováni do večerních hodin. Někteří pak byli zavezeni daleko za město. Další skupina 11 členů NMS byla zadržena při cestě do Lbína autobuse v blízkosti Kralup nad Vltavou, kde byli vyslýcháni na oddělení VB a ve večerních hodinách hodinách rovněž propuštěni. StB tak zmařila setkání členů NMS, a to za použití více než stovky příslušníků tří ozbrojených složek, několika autobusů, autonů, nákladních vozů a další techniky.

V posledních dnech probíhají na celém území Československa výslechy, při nichž jsou nezávislí aktivisté a ti, jež policie podezírá ze sympatií k nezávislým hnutím, zastrašování, abu se neúčastnili manifestace 28.10. v Praze. Rossáhlé výslechy proběhly dne 15.10. ve Severočeském kraji. V Gottwaldově bylo vyslýcháno, a to i opětovně, několik aktivistů, např. Vladimír Trlida, ing.Petr Bartoš, Pavel Jungmann, Radomír a Blanka Vítkovi. Některým z nich StB sdělelila, že jsou podezřelí z trestného činu pobuřování, neboť se prý účastnili manifestace v Praze 21.srpna. K Vladimíru Kolínkovi vnikla StB bez jakéhokoliv usnesení a dalších náležitostí do bytu, který prohlížela. V Praze byl 24.10.zadržen na ulici katolický kněz Václav Malý. Byl předveden na oddělení VB, kde byl podroben nezákoně osobní prohlídce, při níž mu byly odebrány všechny písemnosti. I on byl varován, aby se manifestace 28.10.neúčastnil. Po dvouhodinovém výslechu byl propuštěn.

V Praze 26.10.1988

*

Sdělení č.828 (Tomáš Dvořák ve vazbě)

Dne 22.10.v pozdních večerních hodinách přepadlo asi deset příslušníků StB aktivistu NMS Tomáše Dvořáka před domem, v němž bydlí. Tomáš Dvořák se právě vracej z Kralup nad Vltavou, kde byl zadržován v souvislosti se zásahem StB proti setkání NMS u Litoměřic (viz sdělení č.827). Příslušníci StB ho násilím dovlekli do bytu a provedli domovní prohlídku. Byly při ní odňaty nejrůznější písemnosti, dvě videokazety, psací stroj a pravděpodobně i několik letáků k manifestaci svolané na 28.říjen. V bytě natáčeli videokamerou. Poté Tomáše Dvořáka odvlekli, přičemž mu zacpávali ústa, aby nemohl křičet. Přesto se mu podařilo upozornit sousedy. Dne 26.10.poskytla Státní bezpečnost matce Tomáše Dvořáka informaci, že se její syn nalézá ve vazbě prokurátora ve věznici MS č.1 v Praze 6 - Ruzyni. Odmitla však sdělit, z čeho je obviněn.

O předchozím trestním stíhání Tomáše Dvořáka, 23-letého technika, pro trestný čin výtržnictví podle § 202 odst.1 tr.zákona, vedeném s ním a s Hanou Marvanovou pro jejich účast na manifestaci 21.srpna v Praze, jsme informovali ve sděleních 793 a 807.

Připomeňme, že kromě Tomáše Dvořáka byli v poslední době uvězuveni další dva členové NMS, Jiří Štencl a Luboš Vydra.

V Praze 26.10.1988

*

Sdělení č.829 (Luboš Vydra ve vazbě)

Dne 21.10.večer byl na svém pracovišti v kotelně s.p.Metrostav na nám.14.října v Praze 5 - Smíchově zadržen Luboš Vydra, nar.6.7.1946. Usnesením vyšetřovatele VB z Obvodní správy SNB Prahy 5 bylo téhož dne zahájeno trestní stíhání pro pří-

pravu k trestnému čínu podněcování podle § 711 k 164 tr.zákona. Tato příprava spočívá podle usnesení ve zhotovování tiskovin (letáků), vyzývajících k účasti na zakázané manifestaci, svolané na den 28.října na Václavské náměstí v Praze. V usnesení o domovní prohlídce, kterou nařídil vyšetřovatel StB Úvodní správy SNB kpt.Vanžura provést jenak v kotelně, v níž Luboš Vydra pracuje, jednak v jeho bytě v Křížikově ulici č.37 v Praze 8 - Karlíně, se uvádí, že z této přípravy podněcování je podezřelý právě Lubomír Vydra. Není nám znám výsledek prohlídky v kotelně; dopoledne 22.10. byla provedena prohlídka v bytě, kde bylo odňato 42 položek, a to různé písemnosti a korespondence, nezávislé časopisy, Informace o Chartě 77, Vokno, Voknoviny, Jazzstop, Bulletin NMS, Nový brak, dále časopis Svědectví a svazek letáků, protestujících proti výstavbě vodního díla Gabčíkovo-Nagymaros. Letáky vyzývající k manifestaci nalezeny nebyly.

Protože již uplynula lhůta 2x48 hodin a Luboš Vydra se nevrátil, lze mít za to, že byl dán do vazby.

Trestní stíhání pro přípravu trestného činu podněcování je však zcela nesmyslné. Účast na zakázané manifestaci by mohla být nanejvýš přečinem a stejně tak výzva k účasti na "akci narušující veřejný pořádek" by mohla být stíhána jen jako přečin. (Kdyby ovšem šlo výzvu k narušení veřejného pořádku, jíž zmíněné letáky rozhodně nejsou.) Trestného činu podněcování se pak nelze dopustit podněcováním k přečinu, nýbrž jen podněcováním k trestnému činu nebo k neplnění důležité povinnosti, uložené zákonem. Navíc se Luboš Vydra o zákazu manifestace, jako jeden z jejich oznamovatelů, dozvěděl teprve 21.10.v odpoledních hodinách a až do zadržení byl na pracovišti pod kontrolou StB; neměl tedy ani čas cokoli připravovat.

Uvěznění Luboše Vydry stejně jako pěti dalších nezávislých aktivistů, na něž byla v posledních dnech uvalena vazba, je ryze úcelové a jeho právní zdůvodnění je i na čs.poměry absurdní.

V Praze 26.10.1988

*

Sdělení č.830 (Ivan M.Jirous a Jiří Tichý ve vazbě)

Jak jsme již oznámili (viz sdělení č.825), byli v Brně zadrženi Petr Cibulka a Jiří Štencl a obviněni z přípravy k trestnému činu národa, rasy a přesvědčení (§ 198 písm.b) tr.zákona). Dne 19.10. převzal tuto trestní věc vyšetřovatel StB KS SNB Brno a je pravděpodobné, že jejich jednání je nyní posuzováno jako trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154 odst.2 trestního zákona, opět s trestní sazbou do jednoho roku odnětí svobody*!.

Kromě domovních prohlídek v bytě Petra Cibulky a jeho matky, o nichž jsme referovali, provedly orgány Státní a Veřejné bezpečnosti, mj.vyšetřovatel StB kpt.JUDr.Frantisek Šustr a kpt.StB JUDr.Albert Domes, domovní prohlídku v bytě, který se svými rodiči obývá Jiří Štencl ve Vítězově 3 v Litovli. Usnesení o prohlídce vydal kpt.Šustr. Při prohlídce bylo odňato asi 25 položek, a to osobní korespondence, kazety a pánská se jménem Pavla Wonky, kterou měl Jiří Štencl na rukávě při jeho pohřbu. Rodičům mladistvého Jiřího Štencla bylo zároveň oznámeno, že na něj byla uvalena vazba. Petr Cibulka a Jiří Štencl jsou ve věznici MS v Brně-Bohunicích, p.schr.37, p.ú. 1, 601 29 Brno.

V souvislosti s trestním stíháním Petra Cibulky a Jiřího Štencla byli dne 20.10.zadrženi a později obviněni z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154 odst.2 tr.zákona Ivan M.Jirous, nar.23.9.1944, a Jiří Tichý, nar.2.4.1946. Oba jsou signatáři Charty 77, Ivan M.Jirous je činný i v dalších nezávislých iniciativách, mj.je spoluvedavatele undergroundových časopisů Vokno a Voknoviny. Oba byli převezeni do Brna a jsou ve vazbě, pravděpodobně rovněž v Brně-Bohunicích.

Domovní prohlídky byly provedeny u Ivana M.Jrouse v místě jeho trvalého bydliště ve Staré Říši čp.33, okres Jihlava a v rekreačním objektu v Prostředním Vydří. Provedli je příslušníci StB - převážně z Krajské správy SNB Brno - mjr.Koutný, kpt.Skála, npor.Machač, kpt.JUDr.Kamil Topolář, který prohlídky nařídil, dále kpt.Bata a por.Kysela. Ve Staré Říši bylo odňato 19 položek, zvláště korespondence, psací stroj a rozmnožovací blány. Výsledek prohlídek v Prostředním Vydří není znám.

*|Tento předpoklad se nepotvrdil - viz sdělení VONS č.835

V rámci této trestní věci byla nařízena rovněž domovní prohlídka u Dany Němcové v Ječné 7, Praha 2, kde je Ivan Jirous také přihlášen k pobytu. Protože však uživatelé bytu nebyli přítomni, upustila Státní bezpečnost po několikahodinovém čekání od výkonu prohlídky.

Domovní prohlídky u Jiřího Tichého proběhly jednak v místě jeho trvalého bydliště v Rybalkově ulici č.51, 101 00 Praha 10, jednak v místě jeho přechodného bydliště ve Fričově 15, 120 00 Praha 2. Dále pak ve dvou rekreačních objektech, jichž je Jiří Tichý buď spolumajitelem nebo jichž často užívá. Jejich výsledek není znám.

Trestní stíhání pro tr.čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace bylo s Ivanem M.Jirousem a Jiřím Tichým zahájeno proto, že oba ručili za pravost podpisů 271 občana pod peticí, zaslhanou 15.srpna t.r.federální vládě, Federálnímu shromáždění, ministerstvu vnitra ČSSR a ministerstvu spravedlnosti ČSR. V dopise se připomíná odpovědnost za zločiny 50 let a vina za smrt Pavla Wonky, politického vězne, který 26.4.1988 zemřel ve věznici v Hradci Králové. Petice požaduje potrestání viníků, nápravu vězeňských podmínek a propuštění politických vězňů.

Trestní stíhání Petra Cibulka, Jiřího Štencla, Ivana M.Jirouse a Jiřího Tichého je účelovou represí; petice sama je pouhou záminkou k jejich postihu. Svědčí o tom i ta okolnost, že podle usnesení o domovní prohlídce u Ivana M.Jirouse informoval ředitel předsednictva vlády ČSSR orgány Státní bezpečnosti o této petici již 18.srpna 1988, tedy dva měsíce před zahájením trestního stíhání.

V Praze 26.10.1988

*

Sdělení 831 (Katolický kněz František Lízna ve vazbě)

Dne 26.10.1988 byl cestou na Velehrad v Uherském Hradišti zadržen katolický kněz bez státního souhlasu František Lízna, nar.11.7.1941. Téhož dne byla provedena v jeho bytě Na strážnici 375 ve Velkých Opatovicích domovní prohlídka, zdůvodněná trestním stíháním ve věci pobuřování (§ 100 tr.zákona). K tomuto trestnému činu mělo dojít rozšířováním letáků, vyzývajících k účasti na nezávislé manifestaci 28. října v Praze. Letáky měly být rozšířovány v okrese Uherské Hradiště. Není nám známa přesná právní kvalifikace obvinění Otce Lízny, víme však s určitostí, že byl dán do vazby, kterou vykonává ve věznici ministrestva spravedlnosti v Brně-Bohunicích.

František Lízna je členem jezuitského řádu a v posledních letech pracuje jako osetřovatel, nyní v domově důchodců. Je signatářem Charty 77 a v minulosti byl několikrát trestně stíhán pro politické delikty, naposledy v souvislosti s katolickým samizdatem. Byl třikrát vězněn, z posledního vězení se vrátil v r.1983. Adresa jeho matky: Marie Líznová, Na strážnici 375, 679 63 Velké Opatovice.

V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.832 (Augustin Navrátil v psychiatrické léčebně)

Krajský soud v Brně, jehož senátu předsedal JUDr.Vasil Fedorenko, zamítl dne 30.9.1988 stížnost Augustina Navrátila proti usnesení okresního soudu v Kroměříži ze dne 13.9.1988, jímž bylo ambulantní ochranné psychiatrické léčení Augustina Navrátila přeměněno na ústavní.

Augustin Navrátil toto léčení nastoupil v psychiatrické léčebně v Kroměříži dne 28.10.1988. Augustin Navrátil, 59-lety železniční dělník, otec devíti dětí, katolický aktivista, vydavatel Křesťanských obzorů, autor 31 bodové petice o náboženských svobodách a odluce církve od státu, signatář Charty 77, je již řadu let čs.úřady pronásledován. Jak jsme již mnohokrát uvedli, naposledy viz naše sdělení č.798, považujeme nucenou hospitalizaci Augustina Navrátila za zneužití psychiatrie.

Adresa manželky: Augustina Navrátilová, Lutopečny 14, 768 31 Zlobice.

V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.833 (Slávek Popelka znovu ve vazbě)

[Toto sdělení VONS bylo dodatečně zrušeno, protože se ukázalo, že informace o novém uvěznení Slávka Popelky byla nepravdivá.]

Sdělení č.834 (Stanislav Pitaš ve vazbě)

Dne 27.října 1988 v 11 hodin byl v České Skalici zadržen Stanislav Pitaš, nar.12.12.1957, dělník. Příslušníci StB mu zkroutili ruce a v důsledku toho narazil Pitaš hlavou o hlavu jednoho z příslušníků StB a dalšímu zavadil loktem o žebro. Byl proto obviněn z útoku na veřejného činitele podle § 155 odst.1 až tr.zákona, který předpokládá trest až do tří let odňtí svobody. Věc vyšetřuje vyšetřovatel prokuratury Mervart. Stanislav Pitaš byl vzat do vazby prokurátorem Olšarem. Je ve věznici MS v Hradci králové.

Stanislav Pitaš, signatář Charty 77, člen NMS a aktivista undergroundu, byl v minulosti mnohokrát za svou činnost a postoje pronásledován a v polovině 80.let byl z politických důvodů vězuň. Jeho uvěznění je novým dokladem zášti místních orgánů Bezpečnosti vůči němu.

Adresa manželky: Hana Pitašová, 549 71 Šenov u Broumova čp.37.
V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.835 (Další vývoj v trestní věci proti P.Cibulkovi a spol.)

Jak jsme již informovali (viz naše sdělení č.825), byli 14.10.zadrženi a obviněni z přípravy k trestnému činu hanobení národa, rasy a přesvědčení (§ 198 písm.b) tr.zákona) Petr Cibulka a Jiří Štencl. Trestní stíhání se týkalo petice 271 občana, obviňující orgány státní moci z odpovědnosti za smrt Pavla Wonky. Na oba byla uvelena vazba. Na základě jejich stížností proti usnesení o uzetí do vazby rozhodl městský soud v Brně 26.10. o jejich propuštění. Jiří Štencl byl 26.10. skutečně propuštěn; dne 27.10. ho protokolárně upozornil vyšetřoval, že skutek, kterého se dopustil, dosud kvalifikovaný podle § 198 b) trestního zákona, bude nadále posuzován jako trestný čin pobuřování podle § 100 odst.1 a, 3 až tr.zákona. Vzhledem k tomu, že amnestie, která byla téhož dne večer vyhlášena s účinností od půlnoci z 26. na 27.říjen, se na něj vztahovala, je daný právní akt neplatný a trestný čin Jiřího Štencla má být amnestován. Okolnosti nasvědčují tomu, že vyšetřovatel svým rozhodnutím o překvalifikaci chtěl obejít rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii. Je-li tomu tak, je v případě mladistvého Jiřího Štencla postup vyšetřovatele obzvlášť zavrženíhodný. Orgány státní a politické moci, které pokládají za nutné věznit z politických důvodů nezletilé, ztrácejí morální právo na výkon moci.

Petr Cibulka se při propouštění z vazby dostal jen k bráné věznice. Tam byl zadržen a 27.10. znovu obviněn rovněž z trestného činu pobuřování podle § 100 odst.1 a, 3 až tr.zákona, jehož se měl dopustit rozmnožováním Informací o Chartě 77 a soustředováním Lidových novin a obdobných písemností. Krajský prokurátor na něj uvalil novou vazbu. Připomínáme, že na Petra Cibulku, který byl v minulosti několikrát trestán pro politické delikty, se rozhodnutí amnestii nevztahovalo. Kromě domovních prohlídek u Petra Cibulky a jeho matky, o nichž jsme referovali, byly provedeny ještě další dvě prohlídky, a to dne 2.11.u Jany Soukupové v Jaselské ulici v Brně, kde bylo odňato velké množství samizdatové literatury, vyráběné na tzv.rámečku, a dále nová domovní prohlídka dne 3.11. v bytě Petra Cibulky ve Vrázově 53 v Brně, o jejímž výsledku nemáme zatím informace.

Dne 27.října 1988 byl zajištěn Dušan Skála z Brna, u něhož byla provedena domovní prohlídka. Bylo při ní odňato větší množství samizdatové literatury, cyklostylových blan a cyklostyl. Dušan Skála byl obviněn z pobuřování jako Petr Cibulka, a to s obdobným zdůvodněním. O věcech Petra Cibulky, Dušana Skály a Jiřího Štencla se koná společné řízení.

O Petru Cibulkovi a Jiřím Štenclovi jsme referovali ve sdělení č.825. Dušan Skála nar.24.12.1954, absolvent střední zemědělské technické školy, posledním povoláním topič, je ženatý a má dvě děti (6 let a 1 rok). Je signatářem Charty 77 a vydavatelem kulturní revue Host.

Manželka Jitka Skálová bydlí v Soudní 12, 602 00 Brno
V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.836 (Další vývoj v tr.věci proti Ivanu M.Jirousovi a Jiřímu Tichému)

Jak jsme již oznámili (viz sdělení č.830), byli dne 20.října 1988 zadrženi a později obviněni z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace (§ 154 odst.2 tr.zákona) Ivan M.Jirous a Jiří Tichý. Dne 24.10.1988 na ně byla uvalena vazba, kterou vykonávají ve věznici MS v Brně-Bohunicích. Byli obviněni z toho, že autentizovali podpisy 271 občana pod peticí, týkající se smrti Pavla Wonky. Toto trestní stíhání se nyní vede nejen podle ustanovení § 154/2 tr.zákona, ale i podle § 112 tr.zákona - poškozování zájmů republiky v cizině. Původní kvalifikace předpokládala trest odnětí svobody pouze do jednoho roku, takže Jiří Tichý, jako bezúhonný, měl být amnestován. (Na Ivana Jirouse, který byl v posledních letech ve výkonu trestu, se amnestie nevztahuje.) Současná právní kvalifikace umožňuje uložit trest odnětí svobody až do tří let, a amnestie se tudíž nyní nevztahuje ani na Jiřího Tichého. Z okolností případu je zřejmé, že rozšíření trestního stíhání sleduje cíl, aby Jiří Tichý nebyl amnestován. Navíc je nám známo, že ani Ivan M.Jirous ani Jiří Tichý text petice ani v cizině nerozšířili, ani toto rozšíření neumožnili.

Adresa manželky Ivana Jirouse je Juliana Jirousová, 588 67 Stará Říše 33. Jirousovi mají dvě malé děti.

Jiří Tichý má osmiletou dceru a v záležitostech, které se ho týkají, je možno se obracet na členy VONS, zvláště pak na adresu Karel Freund, Mánesova 90, 120 00 Praha 2.

V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.837 (Další vývoj v tr.věci proti Tomáši Dvořákovi a Luboši Vydrovi)

Ve sděleních č.828 a 829 jsme informovali o uvalení vazby na dva aktivisty nezávislého mírového sdružení, Tomáše Dvořáka a Luboše Vydra, kteří byli zadrženi 21. a 22.10.1988 a o domovních prohlídkách v jejich bytech. Upřesňujeme nyní, že původně byli ve společném řízení obviněni z přípravy k tr.činu podněcování podle §§ 7/1 k 164 tr.zákona. Této přípravy se měli dopustit zhotovováním letáků, vyzývajících k účasti na nezávislé manifestaci dne 28.října v Praze.

Od 26.10.1988 jsou stíhání podle ustanovení §§ 7/1 k 100 odst.1 a) tr.zákona - příprava k pobuřování. Není nám známo, zda došlo k rozšíření trestního stíhání anebo pouze k odlišnému právnímu posuzování skutku, uvedeného v původním obvinění. Je však skutečností, že podle původní kvalifikace by byli amnestováni a propuštěni z vazby, kdežto podle nynější kvalifikace se na ně amnestie nevztahuje. Z okolnosti případu vyplývá, že právní kvalifikace byla jen účelová - obejít rozhodnutí o amnestii.

Tříadvacetiletý Tomáš Dvořák je svobodný a bezdětný. Pracuje jako technický úředník. Spolu s Lubošem Vydrou a Hanou Marvanovou je vydavatelem Bulletinu NMS. V záležitostech, které se ho týkají, je možno se obracet na členy VONS, zvláště na adresu Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2.

Luboš Vydra má pětiletou dceru, adresa jeho manželky je Soňa Vydrová, Křížíkova 37, 180 00 Praha 8.

Tomáš Dvořák i Luboš Vydra jsou ve vazbě ve věznici MS v Praze-Ruzyni.
V Praze 4.11.1988

*

Věznice ministerstva spravedlnosti v Brně-Bohunicích, Jihlavská 92, používá pro poštovní styk adresy:

pošt.schr.37, pošt.úřad 1, 601 29 Brno

Věznice ministerstva spravedlnosti č.1 v Praze 6, Ruzyně čp.3, Staré náměstí, používá pro poštovní styk této adresy:

pošt.schr.09, pošt.úřad 614, 161 02 Praha 6

Věznice ministerstva spravedlnosti v Hradci Králové je v ulici Čs.lidové armády. Pro poštovní styk používá této adresy:

pošt.schr.62, 500 61 Hradec Králové

Obviněný ve vazbě má v zásadě právo obdržet veškerou korespondenci, která mu je zaslána (nejen od příbuzných); sám může odeslat jen jeden dopis týdně. Na obálce je třeba vždy uveden datum narození za jménem obviněného.

Sdělení č.838 (Hana Marvanová ve vazbě)

Dne 27.10.1988 byla v bytě Hany Marvanové, Vrchlického 96, Praha 5, provedena domovní prohlídka bez přítomnosti uživatelky bytu a jakéhokoliv rodinného příslušníka. StB nechala otevřít byt zámečníkem. Tímto postupem příslušníci StB hrubě porušili ustanovení trestního řádu o domovní prohlídce. Další domovní prohlídka proběhla téhož dne v jiném bytě, kde je Hana Marvanová rovněž hlášena.

Dne 28.10. v 6,20 hodin, vykopli příslušníci StB bez předchozí výzvy dveře pokoje v ubytovně ve Voxtářově 8, Praha 8, který užívá Petr Hurtík. Ten nebyl přítomen, v pokoji spali Hana Marvanová a její přítel Zdeněk Bálek, 24-letý operátor výpočetní techniky. Oba byli zadrženi a po jejich odvezení zůstal pokoj nejméně dvě hodiny odemčen. Zdeněk Bálek byl po 48 hodinách propuštěn. Hana Marvanová byla obviněna z trestného činu pobuřování podle § 100 odst.1 a,b) trestního zákona, jehož se měla dopustit tím, že od září do října 1988 připravovala písemnosti, vyvolávající nedůvěru k úloze KSČ a oslabující úlohu ozbrojených sil. Byla vzata do vazby, kterou vykonává ve věznici MS v Praze 6-Ruzyni.

JUDr. Hana Marvanová, nar. 26.11.1962, pracuje jako právnička na OPEH v Praze. Je svobodná a má malé dítě. Je aktivistka NMS a spolužbyvatelka Bulletinu NMS. V minulých měsících byla s Tomášem Dvořákem trestně stíhána pro účast na manifestaci 21. srpna 1988 (viz naše sdělení č.793, 797 a 807).

Její matka, paní Marvanová, bydlí nyní ve Vrchlického 96, 150 00 Praha 5.
V Praze 4.11.1988

*

Sdělení č.839 (Preventivní represe v souvislosti s 28.říjnem)

Dne 27.10.1988 po páté hodině ranní započala na celém území ČSR a přinejmenším v Bratislavě preventivní policejní akce proti aktivistům nezávislých občanských iniciativ, která co do svého rozsahu nemá za poslední desetiletí srovnatelnou obdobu. Podle našich nutně neúplných zjištění byly provedeny domovní prohlídky u 24 osob - jelikož u většiny z nich nebyly prohledávány jen jejich byty, ale též jejich chaty, pracoviště, místa přechodného pobytu a popřípadě byty příbuzných, lze odhadnout, že bylo celkem vykonáno 50 až 60 domovních prohlídek.

Policejní úředníci se nechali slyšet, že v celé republice bylo preventivně zadrženo 300 až 500 osob. Tento odhad patrně není nadnesený: my máme zatím zaznamenáno 123 osob, které byly v souvislosti s 28.říjnem zadrženy. Drtivá většina z nich byla zadržována po dvakrát 48 hodin s krátkým formálním propuštěním, které končilo před branou věznice či příslušné policejní stanice. V ojedinělých případech zasáhla policie již 26.10. a ti, kdo nebyli zastiženi ve svých bytech, byli zatýkáni také 28. a i 29.10. (Toto sdělení ovšem neviduje stovky dalších osob, které byly předvedeny nebo zadrženy pro přímou účast na manifestaci 28.10.1988.) Některí později zadržení byli propuštěni po "pouhých" 48 hodinách, jiní byli naopak propuštěni až 1.11.1988. Formálně bylo preventivní zadržení odůvodňováno dvěma způsoby. Zvláště ti, u nichž byly provedeny domovní prohlídky, byli většinou zadržováni (v izolaci) jako podezřelí z trestného činu pobuřování (§ 100 odst.1 a) tr.z.), spáchaného manifestem Demokracie pro všechny, jímž se ustavuje Hnutí za občanskou svobodu - příslušné trestní stíhání ve věci bylo zahájeno 26.10.1988 a jím byly též odůvodněny domovní prohlídky. Většina ostatních postižených byla zajištěna podle zákona o SNB pro právně chimerickou "přípravu k přečinu proti veřejnému pořádku" - kterýžto přečin byl navíc nepochybne amnestován aktem prezidenta republiky, takže další úkony v této věci byly neudržitelné a protiprávní. Zajištění podle zákona o SNB je akt proti přímým narušitelům veřejného pořádku a nelze zajišťovat např. občany, pokojně odpočívající v posteli. Protiprávní, jak věcně, tak i formálně, bylo samozřejmě i druhé zajištění většiny postižených.

Zvláště StB, ale i příslušníci jiných složek, se v průběhu této preventivní akce dopustili řady přehmatů, které už nelze hodnotit jako protiprávní jednání vůči postiženým, nýbrž jako velmi závažné trestné činy. V některých případech příslušníci StB vylomili dveře a domovní prohlídky prováděli bez přítomnosti dospělých členů domácnosti (tak např. u JUDr. Hany Marvanové; v bytě Ladislava Lise došlo po vylomení dveří k potyčce s rodinnými příslušníky, při níž byla lehce zraněna jeho dcera a vstup do jeho chalupy si příslušníci vynutili ostrou střelbou). Mnoho zadržených

(např. 71-letý spisovatel Zdeněk Urbánek) bylo převáženo v poutech a jiní (např. evangelický duchovní Jakub Trojan) byli častováni nejhrubšími urážkami. I z čistě technického hlediska byla celá akce fiaskem a bombastickou lží, což se projevilo zvláště v zacházení s nemocnými osobami. Petru Pospíchalovi, ač měl zvýšenou teplotu 37,6°C, MUDr. Stanislava Černocká z polikliniky v Brně-Lesné promptně zrušila pracovní neschopnost. Olga Šulcová, oklamána tvrzením StB, že je odváděna pouze ke krátkému vysvětlení, neměla sebou dostatek léků a prodělal ve vězení žlučníkový záchvat. Docent Radim Palouš byl odveden s chřipkou a při srdečních komplikacích ve věznici mu nebyla poskytnuta včasné pomoc. Obdobně byly nutné léky, ač je měl sebou, odpírány Michalu Kobalovi při opakování astmatických záchvatech, vážně ohrožujících jeho život. Další zadržení, zvláště mimo Prahu, byli často vězněni v nelidských a ponižujících podmínkách, které někteří odstonalí nebo pro něž museli být dokonce hospitalizováni (např. Zdeněk Ingr).

Celá tato akce je výsměchem platnému právnímu rádu a hrubým narušením současných politických trendů v Evropě i ve světě. V souvislosti byly a jsou doposud vyslýchány a varovány stovky, ba pravděpodobně tisíce čs. občanů. V mnoha případech vyústily policejní postíhy v justiční, informujeme v samostatných sděleních.

Dále uvádíme neúplné seznamy postižených, jak jsme je k dnešnímu dni dokázali sestavit.

Domovní prohlídky:

Rudolf Battěk, Václav Benda, Ján Čarnogurský, Václav Havel, Miroslav Holota, Tomáš Hradílek, Zdeněk Jelínek, Jiří Kantůrek, Miro Kusý, Ivan Lamper, Aleš Lederer, Ladislav Lis, František Lízna, Hana Marvanová, Pavel Nauman, Radim Palouš, Dušan Skála, František Stárek (v kotelně, bez usnesení), Jan Šabata, Jaroslav Šabata, Jiřina Šiklová, Milan Šimečka, Jan Štern, Saša Vondra a Pavel Záleský.

Zadržení na 2 x 48 hodin (v dřívější většině):
Milan Balábán, Petr Bartoš, Jarmila Belíková, Antonín Bělohoubek, Václav Benda, Rudolf Bereza, Zdeněk Bálek, Pavel Bratinka, Ján Černogurský, Kateřina Čiháková, Ivan Dejmá, Jiří Dienstbier, Bohumil Doležal, Markéta Fialková, Jiří Fuchs, Jiří Gruntorád, Miloš Hájek, Vladimír Hajný, Václav Havel, Ladislav Hejdánek, Miroslav Holota, Petr Holubář, Tomáš Hradílek, Jana Hradílková, Simona Hradílková, Petr Hrach, Lenka Hrachová, Jan Hrudka, Heřman Chromý, Jana Chržová, Zdeněk Ingr, Bohumír Janát, Zdeněk Jelínek, Miroslav Jirec, Pavel Jungmann, Petr Kadlec, Jiří Kantůrek, Eva Kantůrková, Jáchym Kaplan, Jakub Kaplan, Ján Kis, Michal Kobal, Jaroslav Kolafa, Jindra Konečný, Jiří Koula, Bedřich Koutný, Ivan Kožíšek, Jiří Krčka, Zdeněk Kubričan, Zdeněk Kulík, Miro Kusý, Aleš Lederer, Jan Litomiský, Martin Litomiský, František Lízna, Jiří Machovský, Václav Malý, Emanuel Mandlér, Josef Maraczí, Jaroslav Martínek, Hana Marvanová, Leoš Mayer, Michaela Mayerová, Jaroslav Mezník, Vladimír Mlynář, Karel Mrázek, Michal Mrkvíčka, Pavel Nauman, David Němec, Miroslav Odložil, Jaroslav Ondrák, Radim Palouš, Jiří Pavláček, Karel Pecka, Petr Pithart, Alena Plášilová, Petr Pokorný, Petr Pospíchal, Josef Průša, Miloš Rejhrt, Miroslav Richter, Pavel Roubal, Jan Rumík, Jiří Rumík, Anton Selecký, Dušan Skála, Dušan Slávik, Andrej Stankovič, František Stárek, Jarmila Stibicová, Jan Stráský, Jan Šabata, Jaroslav Šabata, Jiřina Šiklová, Milan Šimečka, Jan Šimsa, Ruth Šormová, Miroslav Štendl, Jan Štern, Karel Šindl, Olga Šulcová, Petruška Šustrová, Vladimír Trlida, Jakub Trojan, Miroslav Tyl, Milan Uhde, Peter Uher, Petr Uhl, Václav Umlauf, Jan Urban, Zdeněk Urbánek, Eduard Vacek, Martin Věchet, Ota Veverka, Eva Vidlářová, Tomáš Vlasák, Vladimír Vyskočil, Jan Wünsch, Pavel Záleský, Miloš Zeman, Radek Zeman, Rudolf Zeman a Václav Žufan.

V Praze 6.11.1988

*

Sdělení č.840 (Trestní postíhy za účast na manifestaci 28.10.1988)

V průběhu nezávislé manifestace dne 28.10.1988 na Václavském a Staroměstském náměstí a v přilehlých ulicích došlo k brutálním akcím policie, která použila obušků, slzného plynu, vodních děl, služebních psů a na Staroměstské náměstí vjela dokonce obrněnými transportéry. V podrobnostech odkazujeme na dokument Charty 77/55/88 Hanebný projev násilí v den národního svátku.

Podle oficiálního sdělení bylo při manifestaci zadrženo 87 lidí. Z neoficiálního pramene z oddělení SNB v Bartolomějské ulici, kam byli zadržení převáženi, jsme se dozvěděli, že jejich počet byl na tomto oddělení 102. Další desítky byly zadržovány v jiných policejních budovách. Převážná část z nich byla propuštěna týž večer na svobodu, počet těch, kteří byli zadrženi jako podezřelí z trestného činu a na něž byla později eventuálně uvalena vazba, nám není znám. Víme pouze o dvou osobách, které jsou ve vazbě. Jsou to:

Miroslav Žák, veterinář z Hodkovic, 252 41 Bolní Břežany-Hodkovice čp.76, okr.Praha-Západ, nar.14.2.1937, a jeho žena Věra Žáková. Žákoví byli zadrženi asi 30 sekund poté, co M.Žák dne 28.10.při manifestaci vystoupil s plakátem, na němž byl nápis 'Zádáme spravedlivý soud, zabráňte křivým svědectvím'. Chtěl tímto způsobem vyjádřit svůj nesouhlas se soudním řízením, v němž byla jeho manželka odsouzena na základě křivých svědectví; v důsledku toho pak ztratila zaměstnání. Podrobnosti o tomto případu nám nejsou známy. Manželé Žákoví byli nyní obviněni z trestného činu na veřejného činitele (pravděpodobně § 156 odst.2 trestního zákona). Měli se ho dopustit tím, že při zadržování užili hrubých a urážlivých výroků na adresu orgánů VB, což popírají. V usnesení o zahájení trestního stíhání není ani zmínka o plakátu, s nímž M.Žák vystoupil. Oba jsou ve vazbě ve věznici MS v Praze-Kuzyni. Žákoví mají dvě děti ve věku 18 a 16 let.

Ve dnech 28.10. až 2.11., tedy pět dní, byl v celáčkách předběžného zadržení v Praze v Konviktské ulici vězněn Tomáš Tvaroch, nar.5.12.1963, aktivista NMS a klavírista souboru Linha Singers. Při manifestaci byl zadržen, poté propuštěn z oddělení VB ve Školské ulici; cestou na metro na Václavské náměstí byl znova zadržen a převezen do Konviktské ulice. Během svého věznění držel hladovku jako výraz solidarity s těmi, kdož jsou perzekvováni v souvislosti s oslavami národního svátku a diskusním setkáním na Václavském náměstí 29.10. Během zadržení mu bylo oznámeno, že je podezřelý z přečinu podle § 6 písm.a) zákona o přečinech. Před propuštěním mu bylo sděleno, že hlavní líčení v jeho trestní věci pro uvedený přečin se bude konat v budově obvodního soudu pro Prahu 1 na Ovocném trhu č.14, v I.poschodi, č.dv.101, v pátek 10.11.1988 v 8,45 hodin.

Podezření z přečinu bylo vysloveno i těm občanům, kteří byli propuštěni již 28.10.večer. Zatím se nám podařilo zjistit těchto osm případů:

Petr Payne, nar.28.6.1960, topič, bytem Mikovcova 5, 120 00 Praha 2, podezření vysloveno dne 4.11. při výslechu, k němuž byl předveden (!); Sára Štěpánková, herečka; Jiří Payne, nar.7.7.1956, topič, bytem Mikovcova 5, 120 00 Praha 2; Jiří Černý, biolog; signatář Charty 77 Ladislav Malý; signatář Charty 77 Jindřich Koudelka, Smetanova 1180, 272 01 Kladno; signatář Charty 77 František Horký, 32-letý topič, bytem Zubatého 1, 150 00 Praha 5; signatář Charty 77 Jindřich Tomášek, Zahradní-Borová 5139, 430 05 Chomutov. Čtyřem posledně jmenovaným bylo vysloveno podezření z přečinu již 28.10.

Dláždí údaje o jmenovaných osobách a o dalších případech se zjišťují. VONS se obrací na postižené a jejich přátele, aby poskytli patřičné informace.

Ti, s nimiž bylo zavedeno řízení o přečin proti veřejnému pořádku podle § 6 písmene a) zákona o přečinech, mohou být potrestáni do 3 měsíců odňtí svobody nebo do 5 000 Kčs peněžitého trestu.

V Praze 6.11.1988

Poznámka: Trestní stíhání proti manželům Žákovým bylo 10.11.1988 zastaveno; byli propuštěni z vazby.

*****

*****

*****

Dále byla vydána sdělení VONS: č.841 - Pokračující perzekuce proti hnutí za občanskou svobodu; č.842 - Petr Cibulka obviněn z hospodářské trestné činnosti; další sdělení VONS se týkají nově zjištěných postihů za účast na manifestaci 28.10., brutálního zacházení se zajištěnými ze dne 27.10. a represe proti sympóziu Československo '88. Tato sdělení, jakož i další informace a prohlášení k nedávným událostem zveřejníme podle možností v dalších číslech. Čtenářům se omlouváme, že č.19 Infocchu vychází se značným zpožděním.